

Fard, Wajib eller Sunnah

En förklaring av begreppen
Fard, Wajib, Sunnah och mer

Al-Af'al al-Mukallafin - de ansvarigas handlingar

Trons bevarande befästning

Tron (al-iman) är det ljus som Allah tänt i de troendes hjärtan. Det skyddande försvarsverket som omger tron består av de obligatoriska handlingarna (al-fardh), den nödvändiga dyrkan (al-wajib), dyrkan i enlighet med Muhammeds föredöme (al-sunnah), de lovvärda handlingarna (al-mustahab), de förtjänstfulla (al-mandūb) och de frivilliga (al-nafileh).

Sann tro skyddas genom att man omger sig med dyrkan (‘ibadah). De som överger de obligatoriska handlingarna, de nödvändiga och den dyrkan och de handlingar som är sunnah kan bara med möda behålla sin tro.

Al-Af'al al-Mukallafin

Inom Islam finner man både påbud och förbud som gäller för de muslimska män och kvinnor som nått puberteten och som är vid sina fulla bruk. Dessa påbud och förbud kallas för al-taklif, och de muslimer dessa riktar sig till kallas för de ansvarfulla (al-mukallaf). De handlingar som al-mukallaf skall fullfölja eller avstå ifrån kallas för de ansvarigas handlingar.

1. **Fardh** - det obligatoriska

De bud som kunnat fastställas med solitt textuellt och klart bevisat material. Fardh delas in i två kategorier:

A. **Fard al-‘ayn** - individuell plikt

Obligatoriska handlingar som anses uppfyllda enbart om man själv utfört dem. Hit hör bland annat bönen (salah) och fastan (sawm).

B. **Fard al-kifayah** - kollektiv plikt

Obligatoriska handlingar som lyfts från hela den muslimska gemenskapen

förutsatt att de uppfylls av några muslimer – till exempel begravningsbön eller att hälsa tillbaka när någon säger As-Salamu ‘Alaikum. Om ingen uppfyller dem är hela gemenskapen ansvarig.

2. **Wajib** – det nödvändiga

De bud som fastställts av bevis som inte är fullt lika definitiva som för fardh. Hit hör bland annat witr-bönen och högtidsböner (salah al-‘id).

3. **Sunnah** – profetens föredöme

De ord och handlingar som profeten Muhammed – må Guds frid och välsignelser vara över honom – själv utförde eller gett sitt medgivande till. Sunnah delas in i två kategorier:

A. **Sunnah al-mu‘akkadah** – starkt betonad sunnah

De sunnah som profeten nästan alltid utförde och mycket sällan undlåt att göra. Hit hör bland annat sunnahdelen av morgonbönen (salah al-fajr) och den första sunnahdelen av middagsbönen (salah al-dhuhr).

B. **Sunnah al-ghayr mu‘akkadah** – ej starkt betonad sunnah

De sunnah som profeten ofta utförde, så som sunnahdelen av eftermiddagsbönen (salah al-‘Asr) och i nattbönen (salah al-‘Isha).

4. **Mustahab** – det lovvärda

De handlingar som profeten ibland utförde, så som att ge allmosor (sadaqah) eller utföra frivillig fasta utanför den obligatoriska fastan.

5. **Mubah** – det tillåtna

De handlingar vars utförande inte är någon synd, så som att sitta, stå, äta eller dricka.

6. **Makrūh** – det ogillat

De handlingar vars utförande inte är godkända och som minskar den gudomliga belöningen (thawab) för troshandlingar – så som att titta åt olika håll under bönen.

7. **Mufsid** – det som uphäver dyrkan

De saker som förstör eller uphäver dyrkan (‘ibadah) som man påbörjat.

Exempel: rinnande blod eller var efter rening (wudū'), att skratta under bönen, eller att äta och dricka under fastan.

8. *Haram* - det förbjudna

De handlingar som är förbjudna enligt definitiva bevis. Dessa omfattar bland annat berusningsmedel som alkohol och droger, samt att göra uppror mot sina föräldrar.

Källa:

Hassan Arian, A Concise Fiqh, Fazilet, Istanbul 1996